

ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆ:

ಸ್ವಾಭಾವಿಕ
ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ
ಸಂಪರ್ಕ

ಗೌತಮ ರಾಜವೇಲು ಮತ್ತು ಸೌಂದರಾಜನ್ ಆರ್

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೇ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವುದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ವಯಸ್ಕರಿಗೂ ಸಹ ಅವಲೋಕನದ ಕೌಶಲವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ನಾವು ವಾಸಿಸುವ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದತ್ತಲೂ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರಚೋದಿಸಬಹುದೇ? ಅದು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾದ ಅರಿವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಲ್ಲದೇ? ನಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಪರಿಸರ ವೀಕ್ಷಣೆ ನಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ, ಸಶಕ್ತರನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆಯು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಾಕುವ, ಸಂತೋಷದಾಯಕ ಮತ್ತು ಕಲಾತ್ಮಕತೆಯಿಂದ ಮುದಗೊಳಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ವಯಸ್ಕರಿಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಈ ಕೌಶಲವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಕುರಿತು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಇವು ಪರಿಸರದ ಸವಾಲುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಜನರು

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ (ನೋಡಿ ಬಾಕ್ಸ್ 1). ಅವು ಮಕ್ಕಳು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ಬಲವೀಯಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಎಂದೂ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ(ನೋಡಿ ಬಾಕ್ಸ್ 2). ಕೊರೋನಾ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ನಾವು ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಪಾಂಡಿಚೆರಿಯ ಕೆರೆ, ನದಿಗಳು, ಜವುಗು ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಕಡಲ ಕಿನಾರೆಯಲ್ಲದೇ ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೂ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಯಾವಾಗ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳಿಂದ

ಬಾಕ್ಸ್ 1. ಪರಿಸರದ ಸವಾಲುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವುದು:

- 1987ರ ಟಬಿಲಿಸಿ ಘೋಷಣೆಯು (Tbilisi Declaration), ಪರಿಸರದ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ, ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ಪರಿಹರಿಸುವ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಂವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಜ್ಞಾನ, ವರ್ತನೆ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಆ ಮೂಲಕ ಜನ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರಬೇಕು (Tbilisi Declaration, UNESCO-UNEP, 1987) ಎನ್ನುತ್ತದೆ.
- ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯು (ಪರಿಸರದತ್ತ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ) ಪರಿಸರದ ಕುರಿತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವತ್ತ ಮಹತ್ವದ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹಂಗರ್‌ಫೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ವೋಕ್ಸರ್ ಪರಿಸರ ವರ್ತನಾ ಮಾದರಿ (1990) ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ಬಲ್ಚಲೀ (2000) ಅವರ ಪ್ರಕಾರ- 'ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಮತ್ತು ಆತನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರ ಜ್ಞಾನವು ಆತನು ಪರಿಸರದ ಸವಾಲುಗಳತ್ತ ಯಾವ ತರಹ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಬಾಕ್ಸ್ 2. ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು:

ಎನ್ ಸಿಇಆರ್‌ಟಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ಕಲಿಕಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ (2017) ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸುವಂತಾಗಲು ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು:

- ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದ ಕುರಿತು ಅರಿವು
- ನಿಸರ್ಗದಡೆಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ
- ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕುರಿತು ಆಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಬಲ್ಲ ಕೌಶಲಗಳು

ಗುಂಪುಗೂಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಓಡಾಟಕ್ಕೆ ತಡೆಯಾಯಿತೋ ನಮ್ಮ ನಿರಂತರ ಚಟುವಟಿಕೆಯೂ ಬಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆಗ ನಮ್ಮೆದುರು ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು - ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ವಯಸ್ಕರನ್ನು ಅವರ ವಾಸಸ್ಥಳದ ಸುತ್ತಮುತ್ತವೇ ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಚೋದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಗುಂಪಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಈ

ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊಸಬರಿಗೆ ಬಲ ನೀಡಬಲ್ಲ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಆಕರಗಳು ಮತ್ತು ಸಹಾಯ ಬೇಕಾಗಬಹುದು?

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ

ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಒಂದು ಪರಿಚ್ಛೇದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಉತ್ತರ ಹುಡುಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆವು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯಿಸಲು ಅವರಲ್ಲಿ ಅರಿವು, ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಮೂಡಿಸಲು ವಯಸ್ಕರ ಪಾತ್ರ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತು ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಶನ್‌ನಿಂದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ತಂಡವನ್ನು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ನಾವು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದೆವು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಸರಳವಾಗಿರಿಸಲು ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಮೂರು ಹಂತಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು:

- ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

● ಈ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾರಿ ಕನಿಷ್ಠ 15 ನಿಮಿಷ ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ತೆರಳುವುದು. ನಾವು ಒದಗಿಸಿದ ಗೂಗಲ್ ಫಾರ್ಮ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಛಾಯಾಚಿತ್ರದ (ನಿಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಪಕ್ಷಿಗಳು - ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹ ಹಾಳೆ) ಸಹಾಯದಿಂದ ಅವರು ಕಂಡ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು. ಅದರ ಹೆಸರನ್ನು (ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್) ಅರಿಯುವುದು. ಅವರ ಅವಲೋಕನವನ್ನು (ಸ್ಥಳ, ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಧ, ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಪಕ್ಷಿಯ ಹೆಸರು, ಅದರ ನಡವಳಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ) ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಫಾರ್ಮ್‌ನ್ನು ನಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

● ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಈ ಭೇಟಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು. ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಾಣಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ಭೌತಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು (ಮರ ಕಡಿತ, ಪೊದೆಗಳ ತೆರವು) ಗಮನಿಸಿ ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಅವರು ಗಮನಿಸುವ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಬಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತೆ? ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ, ಅವರ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೂಗಲ್

ಚಿತ್ರ 1. ವೀಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಳದ ನಕ್ಷೆ.

ಕೃಪೆ: ಗೌತಮ ರಾಜವೇಲು ಮತ್ತು ಸೌಂದರರಾಜನ್ ಆರ್. ಪರವಾನಗಿ: CC-BY-NC.

ಕೋಷ್ಟಕ 1. ಪಾಂಡಿಚೆರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪಕ್ಷಿ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದ ಪಕ್ಷಿ ಜಾತಿಗಳು.

ಆವಾಸ ಸ್ಥಾನ	ಕಂಡುಬಂದ ಪಕ್ಷಿ (ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರು)	ಆವಾಸ ಸ್ಥಾನ	ಕಂಡುಬಂದ ಪಕ್ಷಿ (ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರು)	ಆವಾಸ ಸ್ಥಾನ	ಕಂಡುಬಂದ ಪಕ್ಷಿ (ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರು)
ಕಟ್ಟಡ	ನೀಲಿ ಬಂಡೆ ಪಾರಿವಾಳ ಗೊರವಂಕ ಕಾಗೆ ಗುಬ್ಬಿ/ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ ಕಾಡುಕಾಗೆ	ನಿರ್ಜನ ಪ್ಲಾಟ್	ಮಡಿವಾಳ ಪಕ್ಷಿ ಗೊರವಂಕ ಕಾಗೆ-ಗುಬ್ಬಿ/ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ ನೇರಳೆ ಸೂರಕ್ಕಿ ಕೆಂಪು ಬಾಲದ/ಕುಂಡೆ ಪಿಕ್ಕಳಾರ ಗುಲಾಬಿ ಉಂಗುರದ ಗಿಳಿ ಕಾಡು ಕಾಗೆ ನೇರಳೆ ಬೆನ್ನಿನ ಸೂರಕ್ಕಿ ಎಷಿಯನ್ ಪಾಮ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್ ನೀಲಿ ಬಂಡೆ ಪಾರಿವಾಳ ಹೊಂಬೆನ್ನಿನ ಮರಕುಟಿಗ ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ ನೀರು ಕಾಗೆ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಬಿಳಿ ಎದೆಯ ನೀರು ಕೋಳಿ ಸಿಂಪಿಗ/ದರ್ಜಿ ಹಕ್ಕಿ ಚಾತಕ ಪಕ್ಷಿ/ಭರದ್ವಾಜ ಟಿಟ್ಟಿಭ ಕೊಳದ ಬಕ ಕಾಜಾಣ ಟುವಿ ಹಕ್ಕಿ ಎಷಿಯಾದ ಕೋಗಿಲೆ (ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು) ಹದ್ದು ಗೂಬೆ ಬಿಳಿ ಗರುಡ ಬಾಬ್ಲರ್ ಅರಿಶಿನ ಬುರುಡೆ ಹಕ್ಕಿ ಕೆಂಬೂತ ಚಿಟ್ಟು ಮಡಿವಾಳ ಮಟ ಪಕ್ಷಿ ಚೋರೆ ಹಕ್ಕಿ ಚುಕ್ಕೆ ರಾಟವಾಳ ಕಪ್ಪು ತಲೆ ರಾಟವಾಳ ಬಿಳಿ ಎದೆಯ/ಗದ್ದೆ ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ	ಕೆರೆ	ಅಂಬರಕೀಜುಗ ಗೊರವಂಕ ಕಾಗೆ ನೀಲಿ ಬಾಲದ ಜೇನು ಬಾಕ ಎಷಿಯನ್ ಪಾಮ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್/ ತಾಳೆ ಆಕಾಶ ಗುಬ್ಬಿ ಕೊಳ ಬಕ ಗುಲಾಬಿ ಉಂಗುರ ಗಿಳಿ ಬೂದು ಬಕ ನೀರು ಕಾಗೆ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಕೆಂಬೂತ ಹೊಂಬೆನ್ನಿನ ಮರಕುಟಿಗ ಲೆಸ್ಸರ್ ವಿಲ್ಲಿಂಗ್ ಡಕ್ ಟಿಟ್ಟಿಭ ಕಾಜಾಣ ಚೋರೆ ಹಕ್ಕಿ ಬಿಳಿ ಕತ್ತಿನ ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ ಕೆನ್ನೀಲಿ ನೀರುಕೋಳಿ ಗುಳುಮುಳುಕ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ
ಹೊಲ-ಗದ್ದೆ	ಮಡಿವಾಳ ಪಕ್ಷಿ ಗೊರವಂಕ ಕಾಗೆ - ಗುಬ್ಬಿ/ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ ನೇರಳೆ ಸೂರಕ್ಕಿ ಕೆಂಪು ಬಾಲದ/ಕುಂಡೆ ಪಿಕ್ಕಳಾರ ಗುಲಾಬಿ ಉಂಗುರದ ಸಣ್ಣಗಿಳಿ	ಕೊಳ	ಎಷಿಯನ್ ಪಾಮ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್/ತಾಳೆ ಆಕಾಶ ಗುಬ್ಬಿ ಕೊಳ ಬಕ ಕಾಜಾಣ- ಗೊರವಂಕ ಬೂದು ಬಕ ಕೆನ್ನೀಲಿ ನೀರುಕೋಳಿ ಗುಳುಮುಳುಕ ಗೂಬೆ ಹೊಂಬೆನ್ನಿನ ಮರಕುಟಿಗ ಸೆಳ್ಳೆ ಬಾತು ರಿವರ್ ಟರ್ನ್ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಕಪ್ಪು ತಲೆ ರಾಟವಾಳ ಟಿಟ್ಟಿಭ	ಮೊದೆ ಸಸ್ಯಗಳು	ಚೋರೆ ಹಕ್ಕಿ ಬಿಳಿ ಕತ್ತಿನ ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ ಎಷಿಯಾದ ಕೋಗಿಲೆ ಕಾಡು ಕಾಗೆ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ನೀಲಿ ಬಂಡೆ ಪಾರಿವಾಳ ಗೊರವಂಕ ಅರಿಶಿನ ಬುರುಡೆ ಹಕ್ಕಿ ಚಿಟ್ಟು ಮಡಿವಾಳ ಗುಲಾಬಿ ಉಂಗುರ ಗಿಳಿ ಮಡಿವಾಳ ಪಕ್ಷಿ ಗೂಬೆ ಕಾಜಾಣ
ಕಾಲುಮೆ	ಮಡಿವಾಳ ಪಕ್ಷಿ ಗೊರವಂಕ ಕಾಗೆ -ಗುಬ್ಬಿ/ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ ನೇರಳೆ ಸೂರಕ್ಕಿ ಕೆಂಪು ಬಾಲದ/ಕುಂಡೆ ಪಿಕ್ಕಳಾರ ಕಾಡು ಕಾಗೆ ಕೊಳದ ಬಕ ನೇರಳೆ ಬೆನ್ನಿನ ಸೂರಕ್ಕಿ ಎಷಿಯನ್ ಪಾಮ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್/ ತಾಳೆ ಆಕಾಶ ಗುಬ್ಬಿ ಸಿಂಪಿಗ/ದರ್ಜಿ ಹಕ್ಕಿ ಬಿಳಿ ಎದೆಯ ನೀರು ಕೋಳಿ	ಜವುಗು ಪ್ರದೇಶ	ಎಷಿಯನ್ ಪಾಮ್ ಸ್ವಿಫ್ಟ್/ ತಾಳೆ ಆಕಾಶ ಗುಬ್ಬಿ ಗೊರವಂಕ ಗುಲಾಬಿ ಉಂಗುರದ ಗಿಳಿ ಕೊಳದ ಬಕ ಕಾಗೆ ಬಿಳಿ ಎದೆಯ ನೀರು ಕೋಳಿ ಕವಲುತೋಕೆ ಕಾಜಾಣ ಹದ್ದು ನೀಲಿ ಬಾಲದ ಜೇನೋಣ ಬಾಕ/ ಜೇನುಗುಟುರ ಹೊಂಬೆನ್ನಿನ ಮರಕುಟಿಗ ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ ನೀರು ಕಾಗೆ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಚಾತಕ ಪಕ್ಷಿ ಟಿಟ್ಟಿಭ ಕಾಡು ಕಾಗೆ	ರಸ್ತೆಬದಿ	ಕಾಡು ಕಾಗೆ ಸಿಂಪಿಗ/ದರ್ಜಿ ಹಕ್ಕಿ ಕಾಗೆ ಗೊರವಂಕ ಗುಬ್ಬಿ ನೇರಳೆ ಬೆನ್ನಿನ ಸೂರಕ್ಕಿ ಕೆಂಪು ಕುಂಡೆಯ ಪಿಕ್ಕಳಾರ ಬಿಳಿ ಹಣೆ ಕುಂಡೆಕುಸ್ಸು/ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ ಸಿಪಿಳೆ

ಫಾರ್ಮಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ 11 ಮಂದಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅವರು ರಸ್ತೆ ಬದಿಯ ಮರಗಳು, ನಿರ್ಜನ ಪ್ಲಾಟ್‌ಗಳು, ನೀರಿನ ಕಾಲುವೆಗಳು, ಕೊಳಗಳು, ಕೆರೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಡಲ ಕಿನಾರೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ 15 ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 43 ಜಾತಿಯ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರು (ಚಿತ್ರ 1). ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ತುಂಬಾ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳ (ನವೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಡಿಸೆಂಬರ್) ಕಾಲ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಸಮಯವು ವೀಕ್ಷಕರು ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಗೂ ವಲಸೆ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ವಾರಕ್ಕೆರಡು ಬಾರಿ ವೀಕ್ಷಿಸುವ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಆದರೆ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಶ್ರದ್ಧೆ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆಗಳು

ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವುದು, ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರು ಹಲವು ಪಕ್ಷಿ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು, ತಮ್ಮ ವೀಕ್ಷಣಾ ಕೌಶಲವನ್ನು ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಯಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಉತ್ಸಾಹ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲವನ್ನು ಇನ್ನಿತರರೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರಚೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಿತು (ನೋಡಿ ಬಾಕ್ಸ್ 3). ಭಾಗವಹಿಸಿದವರು ಅವರು ಕಂಡ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ, ಹಾಡುಗಳು,

ಚಲನಚಿತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರಬಹುದೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ನಮಗೆ ಅವರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂತು (ನೋಡಿ ಬಾಕ್ಸ್ 4).

ಜೊತೆಗೆ, ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದೊಟ್ಟಿಗೆ ಅವರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಈ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಯಾಕೆ ಬರುತ್ತವೆ? ಪಕ್ಷಿಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವೆಂದು ನಾವು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳೇನು? ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ನಮಗೇನು ಲಾಭ? ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಈ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳು ಮರೆಯಾದರೆ ಏನಾಗಬಹುದು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅವರನ್ನು ಕಾಡಿದವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬಿಳಿ ಎದೆಯ ನೀರುಕೋಳಿ, ಕಾಗೆ ಮತ್ತು ಮಡಿವಾಳ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ಭಾಗಿದಾರರು (ಶ್ವೇತಾ ಎ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ) ಆಕೆ ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದರು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಭೇಟಿಯಿತ್ತಾಗ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. “ಅಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೇನಾಗಬಹುದು? ಅವೆಲ್ಲಿ ಹೋದಾವು?” ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸುತ್ತ ಆಕೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದ ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆ, ಪಕ್ಷಿ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಆವಾಸಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನೆಲೆಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬಲ್ಲ ಅಂಶಗಳು ಈ ಮುಂತಾದ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆ ಅಂತಹ ಅನುಭವಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾಳಜಿಗಳು ನಾಂದಿಯಾಯಿತು (ಕೋಷ್ಟಕ 1).

ಬಾಕ್ಸ್ 3. ವೀಕ್ಷಕರು ಗಮನಿಸಿದ ಕೆಲ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ಕಾಗೆ ಮತ್ತು ಗೊರವಂಕ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಆರಿಸಿಕೊಂಡ ಎಲ್ಲಾ ತರಹದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಪಕ್ಷಿಗಳು.
- ರಸ್ತೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಗೆ ಮತ್ತು ಗುಬ್ಬಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದವು.
- ಕೆಂಪು ಟಿಟ್ಟಿಭ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಆರಿಸಿಕೊಂಡವರು ಮಾತ್ರ ಗುರುತಿಸಿದರು.
- ತಾಳೆ ಆಕಾಶ ಗುಬ್ಬಿ(ಏಷಿಯನ್ ಪಾಮ್ ಸ್ಟಿಫ್ಟ್)ಗಳನ್ನು ವೆಲ್‌ಪೇಟ್ ಕೆರೆ ಮತ್ತು ಬಳಿ ಮಾತ್ರವೇ ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು. ಕೆರೆದಂಡಗುಂಟ ಬೆಳೆಸಲಾಗಿರುವ ಪಾಮ್ ಮರಗಳ ಜೊತೆ ಅವುಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧದಿಂದಾಗಿ ಅವು ಕಂಡುಬಂದಿರಬಹುದು.
- ಗುಲಾಬಿ ಉಂಗುರದ ಗಿಳಿಗಳು ಪಾಂಡಿಚೆರಿಯ ಮುರುಂಗಪಕ್ಕಮ್ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದ ಏಕೈಕ ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದ.
- ನೀರಿನ ಆಶ್ರಯವೇ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ (ಮುದಲಿಯಾರ್ ಪೇಟ್) ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಯೊಂದು (ನೀರಪಕ್ಷಿ) ಬೇವಿನ ಮರದ ಮೇಲೆ ವಿರಮಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂತು.

ಬಾಕ್ಸ್ 4. ವೀಕ್ಷಕರು ಕೊಟ್ಟ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಗಳು:

“ನಾನು ವೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತಜ್ಞನೇನಲ್ಲ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ನನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನಿಯತವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸುವ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯವಾಗಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ನಂತರ ಅವಲೋಕನವು ನನ್ನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಸ್ನೇಹಿತರ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಪರಿಚಯ ನನಗಾಯಿತು.”

– ಸುವಿಮರಸನ್ ಶಿವರಾಜನ್, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್.

“ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ನಾನು ನೋಡಿದಾಗ ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಹೆಸರು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಚಿತ್ರಗಳಿದ್ದವು. ಹೆಸರಾಂತ ತಮಿಳು ಚಲನಚಿತ್ರದ ಹಾಡಿನಿಂದಾಗಿ ಚಿರಪರಿಚಿತ ವಾಗಿರುವ ಅರಿಶಿನ ಬುರುಡೆ ಹಕ್ಕಿ (ಇಂಡಿಯನ್ ಗೋಲ್ಡನ್ ಓರಿಯೋಲ್) ಯೂ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಅವುಗಳ ಜೋಡಿಯನ್ನು ನಾನು ಮೊದಲು ಕಂಡಮಂಗಲಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಡೆ. ಗೆಳೆಯರೊಟ್ಟಿಗೆನ ಒಡನಾಟವೊಂದರಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಲವು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ನೇಹಿತರು ನಾನೊಬ್ಬ ನಿಷ್ಣಾತ ಪಕ್ಷಿತಜ್ಞನೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು.”

– ಬೆನಿಡಿಕ್ಟ್ ಹೆನ್ರಿ, ಪೀಪಲ್ ಫಂಕ್ಷನ್ಸ್ ವಿಭಾಗ (People Functions), ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್.

“ಪಾಂಡಿಚೆರಿಗೆ ಬರುವ ಮುನ್ನ ನಾನೆಂದೂ ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳ ಕುರಿತೂ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೀಗ, ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಕುತೂಹಲ ಮೂಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪಕ್ಷಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ಎಂದು ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಕುರಿತ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ನನ್ನ ಪರಿವಾರ ಹಾಗೂ ಸ್ನೇಹಿತರು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕುರಿತು ಆಸಕ್ತಿ ತಾಳುವಂತೆ ಬಹುಶಃ ನಾನು ಮಾಡಬಲ್ಲೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕಾಜಾಣವು ಬೇರೆ ಹಕ್ಕಿಗಳ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹಾಗೂ ಕ್ಯಾಮರಾಡ್ ಕ್ಲಿಕ್ ಶಬ್ದವನ್ನೂ ಅನುಕರಿಸಬಲ್ಲ ಕಿಲಾಡಿ. ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವುದು ಹಾಗೂ ಆ ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಸಿನಿಮಾ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹೆಸರು ಇತ್ಯಾದಿಗಳೂ ಸಹ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಲು ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿವೀಕ್ಷಣೆಯ ಕುರಿತು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಮಾರ್ಗಗಳಾಗಿವೆ.”

– ವಿಮಲ್ ಪಿ ಥಾಮಸ್, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್.

ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ, ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆಯಾಗಿದ್ದು ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ್ದ ವಿಧಾನವನ್ನೇ ಬಾಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳೆಡೆ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿತು. ಆದರೂ ಸಹ, ಸಹಜ ಪರಿಸರದೊಟ್ಟಿಗೆ ದೀರ್ಘ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಬದ್ಧತೆಯಿಂದ ಕಲಿಕಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೆರನ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ನಮಗನಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಂತಿಮ ನುಡಿ

ಭಾಗವಹಿಸಿದವರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಭೇಟಿ ನೀಡಬಹುದಾದ ತಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯ

ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು, ಆ ಮೂಲಕ ನಿಸರ್ಗದೊಡನೆ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಈ ಪರಿಣಿತ್ಯ ಅಧ್ಯಯನವು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ಮತ್ತು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಹಲವರ ಅವಲೋಕನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಕ್ಷಿಪ್ರಬೇಧಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿತು. ಪಕ್ಷಿಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಅವುಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನೂ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದು ನಿಸರ್ಗದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವ ಹಾಗೂ ಅದರೊಟ್ಟಿಗೆ ಒಡನಾಟವನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಚೋದಿಸಿತು. ಪಕ್ಷಿಗಳ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ವಾಸಸ್ಥಾನಗಳ ಕುರಿತ ಅವಲೋಕನ, ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವುಳ್ಳ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಅಧ್ಯಯನವು, ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ, ಈ ಆದಿಮ ಕುತೂಹಲ ಹಾಗೂ ಅರಿವನ್ನು

ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ನಾವು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಚಟುವಟಿಕೆಯೊಂದು ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು.

ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಅನುಭವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ನಾವು ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ಅವಲೋಕನ ಕೌಶಲವನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ನಿಸರ್ಗದ ಕುರಿತು ಆಸಕ್ತಿ, ಅರಿವು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ಸದೃಢಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ನಾವು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪರಿಸರದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನ ಮನೋಭಾವ, ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸುಸ್ಥಿರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಇವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿವೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಕಲಿಕೆಗಳು

- ಪಕ್ಷಿವೀಕ್ಷಣೆಯು ಅವಲೋಕನ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಪರಿಸರವನ್ನು ಕುರಿತು ಅರಿವು ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಯಸ್ಕರು ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲದು.
- ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಹೊಸಬರು ತಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿನ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ, ಅವುಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪಕ್ಷಿ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲದು.
- ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ, ಭಾಗಿದಾರರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಹಾಗೂ ನಿಸರ್ಗದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಇನ್ನಿತರರ ಜೊತೆಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆಯು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬಲ್ಲದು.
- ಅವಲೋಕನ ಕೌಶಲಗಳು, ಪರಿಸರದ ಅರಿವು ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಇವು ಪರಿಸರದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೆಲ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು: ಈ ಭಾಗೀದಾರರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ- ಪುವಿಯರಸನ್, ಶ್ವೇತಾ, ವಿಮಲ್, ಪುಗಳೇಂದಿ, ಆದಿಗಣೇಶನ್, ನರೇಂದ್ರನ್, ಬೆನೆಡಿಕ್ಟ್ ಹನ್ನಿ, ದಿವ್ಯಾ ಮತ್ತು ನವೀನ್. ಇವರಿಂದಾಗಿ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಜೀವಕಳೆ ಬಂತು. ಅಂದವಾದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಪುಗಳೇಂದಿಯವರಿಗೆ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು:

1. 'ಬರ್ಡ್ ಇನ್ ಯುವರ್ ನೇಬರ್‌ಹುಡ್' ದತ್ತಾಂಶ ದಾಖಲಾತಿ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು:
<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeWBVd102LM08xzmthZKzCmNcfS4EIVykVcApFCcTZKSGvXw/viewform>.
2. ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆ ಲೇಖನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾದ ಚಿತ್ರದ ಮೂಲ: Skitterphoto, Pixabay. URL: <https://pixabay.com/photos/bird-watching-binoculars-mountain-3635268/>. ಪರವಾನಗಿ: CC0.

ಪರಾಮರ್ಶನೆಗಳು:

1. Bulkeley, H. (2000). Common knowledge? Public understanding of climate change in Newcastle, Australia. Public Understanding of Science, 9, 313–333. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/096366250000900301>.
2. Hungerford, H.R. & Volk, T.L. (1990). Changing learner behaviour through environmental education. The Journal of Environmental Education, 21(3), 8–21. URL: <http://www.elkhornsloughhct.org/uploads/files/1374624954Changing%20learner%20behavior%20-%20H%20and%20V.pdf>.
3. Learning Outcomes at the Elementary Stages, 2017, NCERT, New Delhi. URL: <https://ncert.nic.in/pdf/publication/otherpublications/tilops101.pdf>.
4. UNESCO-UNEP (1987). The Tbilisi Declaration: Final report intergovernmental conference on environmental education. Organized by UNESCO in cooperation with UNEP, Tbilisi, USSR, 14–26 October 1977, Paris, France. URL: https://www.gdrc.org/uem/ee/EE-Tbilisi_1977.pdf.

ಗೌತಮ ರಾಜವೇಲು: ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿರುವ ಇವರು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಸಕ್ರಿಯ ಪರಿಸರ ಚೇತನವನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಯುವಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಂಡಿಚೆರಿಯ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ಇವರು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸೌಂದರಾಜನ್ ಆರ್: ಇವರು ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಭವಿಷ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದು ಶಿಕ್ಷಣವು ಇದಕ್ಕೆ ಚಾಲಕ ಶಕ್ತಿ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನವ ವಾಸಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರವನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಾಂಡಿಚೆರಿಯ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅನುವಾದ: ಮನೋಜ ಗೋಡಬೋಲೆ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಬಿ. ಆರ್. ಮಂಜುನಾಥ್